

สภากาชาดไทย
The Thai Red Cross Society

จุลสาร

เสาวภา

จุลสารเสาวภา ปีที่ 3 ฉบับที่ 2

ประจำเดือน พฤษภาคม - สิงหาคม 2553

จากใจ... บรรณาธิการ

สวัสดิ์ศรีครับ

จุลสารเสาวภาฉบับนี้ เนื้อหารวบรวมการป้องกัน การถูกสัตว์กัด ได้แก่ การป้องกันการถูกสุนัขกัด ยุงกัด และ กัด หวังว่าจะทำให้ท่านผู้อ่านได้รับสาระประโยชน์ และนำไปปรับใช้ได้นะครับ

ส่วนท่านที่รอคอย การประชุมวิชาการของสถานเสาวภา เรื่อง โรคพิษสุนัขบ้า ปีนี้จัดขึ้นในหัวข้อ "Rabies Prevention in Thailand : Safety and Efficacy" ระหว่างวันที่ 2-3 กันยายน พ.ศ.2553 ณ โรงแรมนารายณ์ ถนนสีลม กรุงเทพฯ สนใจสามารถติดต่อลงทะเบียนได้ตามรายละเอียดด้านหลังฉบับ หรือ www.saovabha.com ครับ

แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้าครับ

ศ.นพ.ธีระพงษ์ ตัณฑวิเชียร

บรรณาธิการ: ศ.นพ.ธีระพงษ์ ตัณฑวิเชียร
กองบรรณาธิการ:

- พญ. สุดา ลีบุญเรือง
- พญ. ปิยดา อุดมชัยสกุล
- นาง วิภาพร ใจเจริญทรัพย์
- นาง เสาวลักษณ์ เทพสุเมธานนท์
- นาง มณีรัตน์ เบญจวงศ์กุลชัย
- นาง ฐานเพชร ตัณฑวิเชียร
- น.ส. ณิชชญา รัฐอนันต์พิณีจ

ประสานงานบรรณาธิการ:

- ภก. สารพ พลับพลิง
- น.ส. นาฏอนงค์ ขำนิพัทธ์
- น.ส. อรุณรัตน์ ภูสวัสดิ์

สนับสนุนการพิมพ์โดย:

บริษัท ซาโนฟี่ ปาลเตอร์ จำกัด

การป้องกัน การถูกสุนัขกัด

ปัญหาการถูกสุนัขกัดยังเป็นปัญหาที่สำคัญทางสาธารณสุขปัญหาหนึ่ง ประชากรมากกว่า 4.5 ล้านคนในประเทศสหรัฐอเมริกา มีรายงานการโดนสุนัขกัดในแต่ละปี และ 1 ใน 5 จำเป็นต้องได้รับการดูแลรักษาบาดแผลจากบุคลากรทางการแพทย์ สำหรับในประเทศไทย คนไทยถูกสัตว์กัดไม่ต่ำกว่าปีละ 1 ล้านคน ร้อยละ 97 เป็นสุนัข กลุ่มที่มีประวัติการโดนกัดมากที่สุด คือ เด็กอายุ 5-14 ปีเพศชาย และผู้ที่เลี้ยงสุนัขอยู่ภายในบ้าน เนื่องจากเดิมสุนัขถือเป็นสัตว์เลี้ยงที่อาศัยอยู่ในป่ามีสัญชาตญาณการล่าเหยื่อสูง ถึงแม้ว่าได้มีการนำสุนัขมาเลี้ยงเป็นสุนัขบ้านมานาน แต่สัญชาตญาณความเป็นนักล่าและการปกป้องอาณาเขตตนเองของสุนัขยังคงมีอยู่ ดังนั้นสุนัขจึงแสดงการปกป้องตนเองออกมาโดยการกัด แม้ว่าสุนัขดังกล่าวจะไม่เคยมีประวัติการกัดคนมาก่อนก็ตาม ผลเสียที่เกิดจากการโดนสุนัขกัดมีหลายประการ เช่น เกิดบาดแผลรุนแรงโดยเฉพาะหากสุนัขกัดถูกบริเวณตำแหน่งสำคัญ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความพิการหรืออันตรายแก่ชีวิตได้ รวมทั้งยังมีโอกาสติดเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า หากสุนัขดังกล่าวติดเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า การลดความเสี่ยงต่อการถูกสุนัขกัดจึงมีความสำคัญ ผู้ใหญ่และเด็กจึงควรที่จะเรียนรู้การป้องกันการถูกสุนัขกัด

ล่าฟัน หลีกเสี่ยงการวิ่งหรือปั่นจักรยานหรือเล่นกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวที่ไปมาผ่านสุนัขที่ไม่ได้ล่ามสายจูงไว้ เนื่องจากวัตถุที่เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว จะกระตุ้นสัญชาตญาณการไล่ล่าของสุนัข

นอกจากนี้เพื่อความปลอดภัยจากการโดนสุนัขกัดในเด็ก ผู้ปกครองควรสอนให้เด็กปฏิบัติตน ดังนี้

- อย่าเข้าไปใกล้สุนัขที่ไม่คุ้นเคยหรือสุนัขที่มักมีพฤติกรรมดุร้าย ก้าวร้าว เช่น คำราม แยกเขี้ยว หรือสุนัขที่อยู่ในภาวะอันตรายซึ่งมีโอกาสกัดคนสูง เช่น สุนัขที่อยู่ในภาวะตื่นตกใจกลัว หรือมีลูกอ่อน
- อย่าตะโกนเสียงดังใส่สุนัข
- อย่าให้อาหารสุนัขแปลกหน้าหรือสุนัขจรจัด
- อย่าสบตากับสุนัขโดยตรง หรือเคลื่อนไหวที่ทันที เพราะสุนัขจะคิดว่าเป็นการท้าทาย สายตาอาจทำให้สุนัขดูเล็กน้อย เมื่อสุนัขสงบลงจึงค่อย ๆ ถอยห่างทีละน้อย
- เมื่อเจอสุนัขที่ไม่คุ้นเคยควรทำตัวนิ่ง ๆ หากสุนัขกระโจนเข้าใส่ ให้ยกตัวหมอบลง ก้มหน้าใช้แขนปิดศีรษะไว้ โดยสิ่งที่ต้องระวังมากที่สุดคือ ใบหน้า

โดยทั่วไปสุนัขที่กัดคนส่วนใหญ่จะเป็นสุนัขมีเจ้าของ ดังนั้นก่อนที่จะนำลูกสุนัขหรือสุนัขตัวใหม่ไปเลี้ยง ควรปรึกษาสัตวแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญก่อนว่าบ้านของท่านเหมาะกับการเลี้ยงสุนัขสายพันธุ์ใด เพราะสุนัขแต่ละสายพันธุ์มักจะมีนิสัยหรือธรรมชาติที่แตกต่างกันออกไป หากสุนัขมีประวัติพฤติกรรมก้าวร้าว ดุร้าย ไม่ควรนำไปเลี้ยงในครอบครัวที่มีเด็กเล็กอาศัยอยู่ด้วย และเมื่อนำสุนัขไปเลี้ยงภายในบ้าน ไม่ควรหยอกล้อหรือเล่นกับสุนัขอย่างรุนแรง หรือทำให้สุนัขตกใจ เช่น ดึงหาง ไม่ควรรบกวนสุนัขที่กำลังนอนหลับ กินอาหาร หรือเล่นกับสุนัขแม่ลูกอ่อน ไม่ควรปล่อยให้คนชราและเด็กอายุต่ำกว่า 6 ปีไว้กับสุนัขตาม

- เมื่อเจอสุนัขกัดกัน ไม่ควรเข้าไปห้าม
- ห้ามเล่นกับสุนัข โดยปราศจากการดูแลจากผู้ใหญ่
- หากถูกสุนัขกัด ควรรีบบอกผู้ใหญ่ทันที

อย่างไรก็ตามหากหลีกเลี่ยงการโดนกัดโดยสุนัขไม่ได้ สิ่งสำคัญที่สุดหลังจากโดนสุนัขกัด ควรรีบทำความสะอาดแผลด้วยน้ำสะอาดและสบู่อย่างน้อย 15 นาที ใส่ยาฆ่าเชื้อและรีบไปพบแพทย์เพื่อรับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้เร็วที่สุด ทั้งนี้เพื่อป้องกันการติดเชื้อโรคพิษสุนัขบ้าจากการโดนสุนัขกัด